A. 1858. N°. 182.

WOENSDAG 4 AUGUSTUS.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

Gelet op de bepaling van art. 219 der Gemeentewet;

Brengen ter algemeene kennis, dat de op heden aan den Raad aangeboden rekening van de Ontvangsten en Uitgaven der Gemeente over het dienstjaar 1857, ter Secretarie voor een ieder ter lezing nedergelegd en verkrijgbaar gesteld is.

Utrecht, den 29. Julij 1858.

Burgemeester en Wethouders voornoemd
N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van dezelven,
H. G. RÖMER.

UTRECHT 4 Augustus.

Houdt men zich in Frankrijk vooral bezig met de reis des keizers, de ontvangst die de royalistische bevolking van Bretagne hem bereidt, het vertoef te Cherburg en de politieke rede, die men weder van *Napoleon III* ten gunste van den vrede verwacht, — ook in Engeland houden beide laatstgenoemde aangelegenheden de belangstelling gaande. Na den togt naar Cherburg, die voortdurend weinig in den smaak der Britten valt, gaat koningin *Victoria* naar Berlijn. In België zegt men dat het nog onzeker is, of H. M. over Antwerpen of Ostende gaat; de *Köln. Zt.* berigt, dat de Britsche koningin over Rotterdam naar Dusseldorp zal reizen, om van daar naar Berlijn en Babelsberg te gaan.

Onder Parijs zal men eenige mededeelingen vinden, omtrent de konferentiën aldaar; de opgaven zijn eenigzins van retrospektieven aard, maar daarom de aandacht wel waard.

Gister hebben wij gesproken van de sluiting van het Britsche Parlement; de *M. Post* bevat te dier gelegenheid weder eenige artikelen tegen de buitenlandsche staatkunde van het Tory bewind en geeft met name te kennen, dat de Tories tegen den oorlog met China hebben gestemd en dus dien krijg niet met dien ijver zullen voortzetten, die de eer van Engeland zou kunnen vorderen. Daar wordt echter te regt tegen opgemerkt, dat ook Frankrijk in den Chineschen krijg is gemengd, en men van die zijde geen kleinachten van de handhaving der eer heeft te vreezen. — Wat echter meer te duchten schijnt, is dat de pogingen van de Westmagten zullen afstuiten op de onverschilligheid van de Chinezen en van het hof van Peking. Te Kanton is de stemming der bevolking zeer ongunstig, en er zou, zegt men, de vereenigde krachtsinspanning van het hof van Peking en van de Verbonden magten toe behooren, om er de bevolking weder tot haar gewoon doen, en tot vertrouwen in den handel met de Europeanen te brengen.

Van Britsch Indië meldt men, dat de welwillende proklamatie, met afkondiging van amnestie, door de Europeanen niet goed is opgenomen; men rekende den tijd nog niet rijp voor inschikkelijkheid, die vooral bij het voorloopig staken der verdere operatiën van sir *Campbell* verkeerden indruk op de rebellen kon maken. De nadere instruktiën, na de aftreding van *Ellenborough*, naar Calcutta gezonden, zullen de zaak echter eenigzins komen wijzigen; ze laten den goeverneur althans regt de amnestie te beperken naar hij goeddunkt.

Omtrent de vorderingen der kommissie uit den Duitschen Bondsdag verneemt men nog, dat zij de Deensche regering wil uitgenoodigd hebben, binnen een termijn van drie weken zich nader te verklaren omtrent de vraag, of tevens met de gemeenschappelijke konstitutie, ook eenige daarmede in verband staande verordeningen buiten werking zullen worden gesteld, en om door het orgaan der vereenigde kommissiën aan den bondsdag zoodanige mededeelingen te doen, dat de uitvoering der vroegere bondsbesluiten verzekerd worde. De oprigting van een ministerie voor de binnenlandsche aangelegenheden der gezamentlijke monarchie, wordt daarin ook besproken; doch sedert de Deensche regering dit ministerie opgeheven heeft, en daardoor op nieuw een bewijs heeft gegeven, dat zij tot koncessiën geneigd is, vervalt dit bezwaar.

Een verschrikkelijke brand heeft te Antwerpen het beursgebouw in de asch gelegd; dit zal welligt de aandacht der inwoners een weinig aftrekken van de kwestie der versterking van de stad, die anders door de vereeniging der Antwerpsche leden der kamer en enkele personele tegenstanders van de regeringsontwerpen met de klerikale partij ligtelijk eene verdaging in hare beslissing zou kunnen ondervinden. En toch verdaging zou niets baten; de regering wenscht dan ook eene bepaalde stemming over de zaak.

— Z. M. heeft bepaald, dat voortaan het kollegie van komm. van het Grootboek der Nat. Schuld zal zijn zamengesteld uit acht leden, in plaats van zeven; en heeft benoemd tot mede-komm. van het Grootboek der Nat. Schuld, den heer mr. *F. de Wildt*, thans ref. bij het agentschap van het min. van Finantiën te Amsterdam, en hem opgedragen de betrekkingen van sekr. bij het Grootb. der Nat. Schuld en van agent van het min. van Finantiën te Amsterdam.

Z. M. heeft benoemd tot ontv. te Neer c. a., den heer *T. J. Janssens*, ontv. te Nederweert, en is het kantoor te Nederweert ingetrokken en vereenigd met dat te Weert, op den voet van één kantoor, onder beheer van den ontv. *J. Geelen*, aldaar. — Benoemd tot ontv. te Strijen, de heer *Ch. van Goudriaan*, ontv. te Zuid-Beijerland c. a.; en is voorts het kantoor te Zuid-Beijerland c. a. ingetrokken en de daaronder behoorende gemeenten ingedeeld als volgt: de gem. Zuid-Beijerland (genaamd de Hitzert) bij het kantoor Numansdorp (gem. de Buitensluis c. a.), onder beheer van den ontv. *P. C. v. d. Broek*, aldaar; en de gem. Goudswaard bij dat te Oud-Beijerland c. a., onder beheer van den ontv. *J. J. Nederveen*, aldaar. Voorts is het kant. te Kantens ingetrokken en vereenigd met dat van Middelstum op den voet van één kantoor, en is benoemd tot ontv. te Middelstum c. a. de heer *M. H. F. Pichot du Plessis*, ontv. te Kantens; en het kant. te Oosterzee c. a. vereenigd met dat te Eemmer, op den voet van één kant., onder beheer van den ontv. *S. F. van den Berg*.

— Z. M. heeft benoemd tot pl.verv. kantonregters: te Zevenaar *B. Hopma*, med. dokt. aldaar; te Lochem mr. *J. I. Brants*, weth. der gem. Vorden; te Groenlo *R. Formijne*, ontv. aldaar; te Doesburg mr. *J. A. M. van der Hardt Aberson*, adv. aldaar; en te Zalt-Bommel *S. H. Rink*, ontv. aldaar; en — tot notaris in het arr. Alkmaar, ter standplaats den Helder, *W. J. H. Bok*, kand.-not. te Texel.

— Uit Wiesbaden wordt onder dagteekening van 1 dezer gemeld, dat de hertog van Nassau den vorigen dag van zijne buitenlandsche reis was teruggekeerd en onmiddellijk een bezoek aan Z. M. den Koning had gebragt. Z. M. had vervolgens graaf *Thun Hohenheim*, luit.-gen. in Oostenrijksche dienst, en baron *von Bismarck*, Pruissiesch gezant bij den Bond, ten gehoore ontvangen. Op 1 dezer had Z. M., vergezeld van zijn gevolg, een tegenbezoek bij den hertog van Nassau afgelegd. Vrijdag hadden generaal *von Wedel*, militaire kommandant van Luxemburg, en graaf *van Zuylen van Nyevelt*, Zr. Ms. gezant bij de verhevene Porte, bij HD. het middagmaal gebruikt. Zaturdag had Z. M. een bezoek ontvangen van den prins van Pruissen, waarna HD. den prins naar het stationsgebouw vergezelde, en beide zich nog geruimen tijd met elkander hebben onderhouden. *Amst. Ct.*

— De herstemming voor een lid der Tweede Kamer te Hoorn is bepaald op den 11. Aug.

:— Men verneemt, dat weldra onder leiding van den hoofdingenieur van den waterstaat, den heer *van der Kun*, van regeringswege opmetingen zullen worden gedaan voor een spoorweg van Rotterdam over Dordrecht, Breda, Tilburg, Eindhoven en Roermond naar Maastricht.

:— Aanstaanden Donderdag zal door den generaal-majoor *van Meurs*, minister van Oorlog, een groot diner gegeven worden, waarop de ministers, prins *Gortschakoff* en generaal *Todleben* zijn genoodigd.

*— Maandag is hier het eerste nommer verschenen van een „Utrechtsch Weekblad.” Op den weg, dien het blad zich heeft afgebakend, kan het zijn nut aanbrengen. Bij de geringe kosten, die echter de redaktie schijnt te zullen vereischen, bij de groote letter, die den inhoud zeer zal moeten beperken, is de abonnementssom enorm hoog. Wil het Weekblad op goede ontvangst bij het publiek rekenen, we gelooven niet, dat het juist zal doen, het verwijt te billijken, dat het welligt het duurste blad is, dat in Nederland verschijnt.

*— Men schrijft ons uit Vlissingen; Zaturdag is de Citadel van Antwerpen Maandag de Evertsen naar zee gestoomd. Na zijne proefreis komt de Evertsen waarschijnlijk aan 't Nieuwe Diep terug, om de betimmeringen te ondergaan voor de ontvangst van den schout bij nacht *'t Hooft*, als kommandant van het evolutie-eskader. Intusschen zal het vrij wat voeten in den aard hebben, om het reeds te zaâm gestelde eskader behoorlijk van zee-officieren te voorzien. Bij de uitbreiding onzer marine levert het te kleine personeel officieren groote bezwaren op; men moet te zware diensten van hen vorderen, en dit werkt min gunstig. Telken jare verlaten daardoor eenigen de dienst, en vermeerderen er zich de moeijelijkheden door. — Men hoopt, dat groote aanvoer van 't Nieuwe Diep daarin weldra eenige verbetering zal brengen.

— De heer *de Ruyter de Wildt* berigt, dat hij nog geene koncessie gevraagd heeft, maar alleen in onderhandeling is; hij bedoelt nog niet dadelijk kolonisatie, maar exploitatie door het Indiesch element, met het doel om daaraan nader Europesche kolonisatie te verbinden, zijnde dit, naar het inzien van den heer *de Ruyter*, het zekerste middel van welslagen; hij verlangt eene geringe subsidie der regering bij de aanwending zijner eigene middelen.

— Te Middelburg heeft ll. Donderdag de aanbesteding plaats gehad van het herstellen, verdedigen en onderhouden van de beide havendijken en het uitdiepen en op peil houden gedurende 10 jaren van het havenkanaal en de kaaijen der stad, waarvan, behoudens goedkeuring door den gemeenteraad, aannemer is geworden de heer *A. Visser Pz.*, te Sliedrecht, voor de som van *f* 274,000.

*— Vervolg van het verslag van gister over de tentoonstelling. (Zaal 6.)

Om de schoenen en laarzen niet te vergeten zullen wij eene schrede achterwaarts doen. We vinden daarbij den patriarch in het schoenmakersgild, den ouden heer *J. Vromans, in de Vergulde laars*, uitmuntend vertegenwoordigd. Zijne fraaije schoenen en laarzen, vooral die fijn gerimpelde voor het vervelende en pedante gilde der heerenknechts, zijn zeer te bewonderen, en worden nog maar nergens zoo goed, zoo fraai gemaakt. Het zou zeker voor dit kostelijke werk zeer te bejammeren zijn, dat de heeren hunne opgedirkte lijfbedienden afschaften, of hunne fraaije koetsiers niet meer op hunne verhevene zitplaatsen behielden, daar het met dezen dan zou te gronde gaan. — Ook de overige laarzen zijn proper en sierlijk gewerkt en gestikt. Vooral viel onze aandacht op de heerenschoenen van den heer *C. Ouwerkerk* te Amersfoort, waarvan het bovenleder zonder naad is bewerkt, dus op de leest gerekt. Of deze kurioziteit ook in de praktijk aan te wenden zij, zal de tijd moeten leeren. — Nog behoort onder deze rubriek eene kollektie reiszakken van den heer *J. A. P. Beudeker*, die zeker veel aftrek zullen hebben, daar ze veel solieder zijn dan die fabriekmatig vervaardigde buitenlanders, die, dikwijls met anderhalve steek aan elkander gezet, reeds lek zijn voor men er een dag mede op reis is geweest.

Bij al deze goederen vinden wij een stelletje met blikken doosjes van den heer *S. J. L. van Haarlem*, Vreeburg alhier, bevattende schoon blinkend ijzerpoeder. Indien dat poeder zoo goed en weinig afgevend in praktijk is te brengen als het monster aanwijst, dan gelooven wij, dat de heer *v. Haarlem*, duizende potjes aan onze propere huismoeders zal kunnen leveren. Als hij daarvan de overtuiging heeft, houde hij slechts aan, en make hij slechts voortdurend in wintertijd op zijn produkt opmerkzaam, men zal dan zeker de kagchels even veelvuldig met zijne poeder inwrijven, als men het nu de magen met de Holloway-pillen doet.

De heer *M. Muller*, buiten de Weerdbarrière alhier, zond een kastje met glazen voorwerpen in, die er goed uitzien, maar zeker bij de apothekers en scheikundigen reeds bekend en algemeen in gebruik zijn. Minder bekend is zijne zware beendermeel, die zoo kostelijk voor de landbemesting moet zijn, en als dusdanig aanbeveling verdient. De heer *Muller* struikelt echter over denzelfden steen als zoovelen, dat hij niet genoeg zorgt, dat zijne mest algemeen bekend wordt gemaakt. Zijne traktaatjes zullen hem

daartoe niet veel baten; de wereld wordt bah van al de traktaatjes.

We komen nu aan de Wollen-, Zijden-, Linnen- en Katoenen-stoffen, die er allen goed uitzien, doch waarvan overigens, niet veel te zeggen valt. Het Amersfoorts is hier zoozeer in zwang, dat men zeker wel geene dame zal ontmoeten die niet eene behoorlijke kollektie onder hare krinoliene mede draagt. Of ze het nu van *Gebr. Hubers*, van *A. Sandbrink*, *L. en A. Schaap*, van *L. E. Visser* of van *S. E. Visser* hebben, zal wel niet door haar onderzocht worden, evenmin als wij het kunnen onderzoeken. We hopen, dat zij nog lang alle deze fabrieken mogen bevoordeelen door zich met Hollandsche standvastigheid aan het Amersfoortsche streepjes-goed, 't zij het dan koordstreep, of ketting en inslagkatoen, of driestreep, blokstreep of keper genoemd worde, te houden.

Geen liefhebbers van visschen, van welk vermaak de *Charivari* eens heel nijdig zei: *plaisir innocent*, *plaisir des innocents*, kunnen we ook zeer moeijelijk een oordeel geven over de vele soorten van schakelzijde door den heer *A. T. de Haart* ingezonden. Dat de zijde oogelijk en vooral sterk is, daarvan hebben wij ons overtuigd. — Zeer frisch en proper ziet er het kistje met monsters gesponnen boomwol van den heer *L. Amelung* uit; het bevat zelfs een monster watten, die de inzender anti-rhumatiesche durft noemen. We zullen het gaarne gelooven als het gedrukt staat, even als van de reeds beroemde anti-rhumatiesche watten van den heer *Breetveld* te Delft.

Hier naderen we de produkten der maatschappij de *Korenschoof*, welks maalsel nog zoo slecht in de werkplaatsen van onze bakkers ingang kan vinden, ofschoon de heer *Schober* zich reeds veel moeite heeft gegeven, om hen te beduiden, dat zijn fabrikaat met het Bijleveltschmeel volkomen kan wedijveren. De bakkers verschuilen zich echter achter hun beweren, dat het brood van dit meel kledderig is, en smakeloos. Om dit beweren te logenstraffen, heeft de ijverige direkteur gezorgd, dat er dagelijks versch brood voorhanden is, waarvan de goedgunstige tentoonstellingbezoeker verzocht wordt een stukje voor den dorst te proberen, die hij in het langdurig beschouwen van de goederen, in de zes zalen geplaatst, al ligt in de laatste zaal gevoelt. Sommigen zouden mogelijk meenen, dat het dan beter ware eene dronk van *v. d. Sanden's en Schoenmakers* bier te nemen; doch dat gaat niet; die proeven zijn zoo digt achter de kurk, dat er geene mogelijkheid tot proeven bestaat. Wij kunnen intusschen niet anders zeggen, dan dat het brood zeer oogelijk en smakelijk is, maar vooral, dat de meelsoorten er bijzonder goed uitzien, en zooals ze daar staan, in 5 soorten verdeeld, zuiver en fijn te noemen zijn. De prijs van het meel is daarbij zoo laag gesteld, dat deze fabriek met alle andere buitenlandsche kan wedijveren, waarom wij de onbevooroordeelde bakkers, en die zullen er toch in onze provincie nog wel zijn, aanraden, met dit meel eens goede proeven te nemen; men verzekert ons, van eene geheel onpartijdige zijde, dat de ondervindig zal leeren, dat het beweren van sommige bakkers niet dan louter vooroordeel is, terwijl de vele huismoeders, die deze goedkoope bloem-van-meel reeds dagelijks gebruiken er goed over voldaan zijn. Zij die dit nog niet zijn, nemen er de proef van, ze kunnen daartoe dadelijk de flinke tulbandspannen van den heer *H. C. S. Wanting* aanwenden, die hier naast geplaatst zijn, dadelijk de overige uit koper geslagen figuren zeer aanprijzenswaard schijnen, ja zelfs keurig zijn bewerkt, zooals nog geen Hollandsch-koperslager ze de koks heeft aangeboden. Doch alvorens van het meel afscheid te nemen, moeten wij nog wijzen op de ton en het busje met geperst meel voor de Indiën; het daarin aanwezige produkt is met bijzonder veel zorg bewerkt, en zoo sterk gedroogd, dat het geheel geschikt is, naar men zegt, eene reis naar de Oost te doen. Indien deze proef gelukt, dan zal er zeker voor de *Korenschoof* een groot debouché kunnen ontstaan voor dit nuttig fabrikaat.

We spraken daar van het koperwerk van den heer *Wanting*. Dat brengt ons van zelf tot dat van de andere koperslagers, als de heeren *C. Konst*, *J. B. Brom* en *E. J. Vocking*. De roodkoperen balanseerketel van den eerste, den heer *Konst*, is een pronkstuk van bewerking; de vorm is schoon en het geheel uiterst zuiver en volmaakt rond afgewerkt. Zijne koffijkan is ook wel even goed gewerkt, doch de teekening daarvan is niet gelukkig: dat stuk [illegible]waar. De twee laatste nommers van den heer *Brom*, een geelkoperen kandelaar en kerklamp zijn goed, en mogen geroemd worden, zijn geelkoperen emmer is minder geheel afgewerkt. Ook het werk van den Leer *Vocking* is goed, ofschoon zijn vormen niet zoo gelukkig ge[illegible] — Uitmuntend is de blikken vleeschvorm van den heer *B. J. Vos*, waarin zeer zuiver, en voor [illegible] nog al zeer hoog de figuren geklopt zijn. [illegible] voorwerpen van den heer *A. Th. Verhaar*, die [illegible]gen, zijn, naar wij vernemen, zeer juist behandeld. De opgezette diertjes vormen een paar [illegible]ke pronkstukken; de geboetseerde koppen en de opgespoten bloedvaten van een menschenhand zijn, naar anderen zeggen, zeer goed en zuiver bewerkt, zoodat dit een en ander zeer aan te prijzen is.

De Stearine-fabriek van de heeren *Brouwer en Zoon* leverde hier eene schoone verzameling kaarsen en zepen. Behalve de smeerkaarsen, die wat te smeerig zijn, is het overige fabriekaat bijzonder schoon te noemen. Vooral moet geprezen worden de Stearine uit palmvet bereid, die eene zoo volkomene witheid heeft verkregen, dat ze met alle andere fijne vetsoorten kan wedijveren. De daaruit verkregene oleïne is zeer doelmatig aangewend voor oleïne-zeep, een produkt dat zonder kooken gemakkelijk te bereiden is, en in plaats van de onwelriekende groene zeep kan gebezigd worden. Ook de fijne zeepen van de heeren *Brouwer* zijn zeer goed, en, hopen we, niet te duur in prijs, en voordeelig in het gebruik. Dit laatste moeten we nog ondervinden.

Van de formaatlijm van den heer *P. C. v. Calken* valt niet veel anders te zeggen, dan dat ze er zeer helder en blank uitziet, ook deze moet al weder door het gebruik gekend worden. Beter kunnen we oordeelen over de knoopen van den heer *A. van Pesch*. De monsterkaart hangt achter de linnens. Al die modellen zijn zeer praktikabel, en de been- en nootsoorten die daarvoor gebezigd zijn waarborgen voor de sterkte. De vormen zijn allen levendig, en er zijn er zelfs onder die zeer schoon te noemen zijn.

De heeren *P. J. van Hagen* en *G. Ribbius Peletier* zonden eene schoone kollektie sigaren in. Dat fabrikaat, tegenwoordig zoo gezocht, houdt gewis eene groote menigte menschen aan den arbeid, en het is daarom vooral dat het een sier van deze tentoonstelling uitmaakt. De smaken zijn verschillend, waarom er hier in geene beoordeeling kan getreden worden, doch de keurig nette vormen loopen weinig of niet uit een.

Onder de modellen, die hier nog al veelvuldig voorkomen, zijn inzonderheid te noemen die van den heer *A. Hazenbosch*. Deze groote verzameling is onverbeterlijk, en zeer duidelijk voor den leerling, waarvoor ze eigentlijk ook vervaardigd is. Als er eene bekrooning plaats had op deze tentoonstelling, de heer *Hazenbosch* had zeker een eermetaal verdiend; thans vinde hij zijne belooning in zijne dankbare discipelen, die uit dit werk veel kunnen leeren, wat hun anders moeijelijk zou zijn te bevatten.

Behalve nog eenige letterlijk doellooze modellen, waaronder wij de anders keurig gesneden sleutels aan eenen ring rangschikken, modellen die te veel kostbaren tijd hebben vereischt, die tot nuttiger einden ware aan te wenden geweest, is nog te roemen de wenteltrap van den heer *A. Dolmans*, te Maarssen, en de deurkozijn van den heer *A. van Cuilenburg*. Uit zulke stukken kan de werkman nog leeren, en daarom zijn die voor eene dergelijke tentoonstelling allerbelangrijkst. Het meest verdient echter opgemerkt te worden de model stoomzaagmolen van de heeren *C. Verloop en Zoon* alhier. Het gemak en de ekonomie prijzen dit kunststuk volkomen aan, daar het weinig omslag vereischt, zelfs veel minder dan een gewone windmolen, en bovendien ten allen tijde te gebruiken is, iets wat van de windmolens op verre na niet te zeggen is.

De heer *Joh. Bryan* zond hier nog een paar gazometers in, die het best door de gasfabriekanten zullen kunnen beoordeeld worden; beter kunnen wij oordeelen over *J. van Lieflands* hydrobate, een toestel dat voor zelfredding van drenkelingen onverbeterlijk mag genoemd worden. Het is dan ook op de groote Parijsche tentoonstelling geweest en aldaar zeer geroemd. Een regement kurassiers, met deze kurassen gewapend zou zeker gemakkelijker eene rivier overkomen, dan de zwaar geharnaste mannen van die regementen, zooals ze nu zijn.

De lak van den heer *F. van der Veen* is zeer hard opgedroogd, en schijnt ons dus toe uitmuntend bruikbaar te zijn. En hiermede konden wij deze belangrijke zaal verlaten, ware het niet, dat we nog den heer *F. Labbé* onregt hadden aangedaan, door hem te vergeten bij de vermelding der paruiken. Om *cet oubli*, zooals de heer *Labbé* het noemt, te herstellen, vermelden wij gaarne, dat hij een heeren- en damesparuik heeft ingezonden, die de bezigtiging wel der moeite waard zijn.

*— Woensdag ll. hield het Nederl. Jongel. Genootschap tot afschaffing der slavernij, afd. Utrecht, eene buitengewone vergadering, in eene der zalen van het gebouw voor kunsten en wetenschappen.

De heer *Chameroszow*, sekretaris van „De British anti Slavery Society", de man, aan wiens welsprekende redevoering vóór omstreeks twee jaren de afdeeling haar ontstaan verschuldigd is, zou wederom optreden. Hij sprak eerst in korte trekken over de *lasterlijke* geruchten, die omtrent de Eng. emancipatie verspreid waren, en bewees voldingend dat, indien die vrijverklaring ook hier en daar scheen minder goed gelukt te zijn, zulks aan de planters, niet aan de geëmancipeerden te wijten is. Hij wees daarop, en toonde daardoor aan, welke klippen bij de emancipatie te vermijden waren, en trad verder in eene uitvoerige beschouwing omtrent de [illegible] gratie in Suriname. Hij betoogde, dat zij, zoo ver het de negers van de kust van Afrika [illegible] treft, onmogelijk is, tenzij men den slavenh[andel] onder een nieuwen naam invoerde, en [illegible] voor zoo verre het den Chinezen geldt; terwijl door haar de hersenschimmige vrees dat [illegible] de geëmancipeerden niet zouden willen werke[n] het feit verandert, dat zij niet zullen k[unnen] door overvloed van arbeiders. Hij beschouwde maatregel dus als ontijdig en door eene egoïs[tische] politiek van eenige raddraaijers in Suriname in[gege]ven. Ook voor de zaak der beschaving van de dusverre onbeschaafde emigranten, beloofde hij niet veel goeds, daar de blanke bewoners Suriname alle vereischten missen, om andere beschaven. — Een woord van bemoediging en waarschuwing aan de leden der Vereeniging, om slechts met het welzijn der *slaven* bezig te houden en de voorspraak te zijn van hen, wien door de alle regt ontzegd is, om voor zichzelven te spre[ken], sloot zijne hartelijke toespraak. Daar de rede in Engelsch werd gehouden, was de heer *H.* [illegible] *van Straaten* voor de opgekomene schare een tolk.

— Zaturdag 28 Aug. zal alhier aan het St[ations] koffijhuis de 10. algemeene vergadering plaats [he]ben van het Nederl. veeartsenijkundig genoots[chap].

*— De Nederl. Rijnspoorweg direktie, die belang van het publiek zoozeer in 't oog houdt, het daarstellen van pleiziertreinen of het uit[geven] van heen-en-wederkaarten bij gelegenheid van fe[esten] handelt daardoor zeker ook in haar eigen be[lang] bij dergelijke ondernemingen zijn trouwens het be[lang] van 't publiek en dat van ondernemers één. meenen intusschen thans weder de aandacht te moeten vestigen, dat bij de zangersfeesten Zaturdag, Zondag en Maandag aanstaande te hem, te houden, „bijzondere retourbilletten" de Rijnspoorwegdirektie zullen worden uitgegeven.

— Zondag jl. zijn langs den Rijnspoorweg personen vervoerd, als: 963 per pleiziertrein en met gewone en buitengewone retourbilletten.

— Te Tilburg hebben ongeregeldheden plaats had, ten gevolge van 't verbod van het zinge[n] een voor een gezin beleedigend liedje. De [marechaussee] chaussee heeft van hare wapenen moeten gebrui[k ma]ken. Eenige personen zijn gearresteerd, een gewond. Behalve de autoriteiten uit 's Bosch men is de marechaussee post versterkt en is een [de]tachement van 100 man troepen in Tilburg g[elegerd].

— De *Amst. Ct.* berigt, dat onze gezant te [Ma]drid, baron *van Grovestins*, aan de koningin van S[panje] twee keurige Nederl. schilderijen heeft aangeb[oden] van de heeren *Pleijsier* en *Calisch* te Amsterd[am]. H. M. heeft beide schilders benoemd tot ridder koninklijke voorname orde van Karel III.

— Te 's Bosch is de raad van eer vergaderd weest en, heeft beslist, dat luit. *W.* niet meer w[aardig] was den degen te dragen.

— Tusschen Vlieland en Texel zitten 7 g[root] schepen op het strand, voor de eilanden drijft eene menigte Noordsche balken en deelen, d[at de] schepen er hinder van hebben.

— Sedert meer dan tien dagen ziet men tuinen nabij Brives volkomen rijpe druiven; eene maand vroeger dan in de laatste jaren oogst zal waarschijnlijk tegen het einde der [maand] of, op zijn laatst, in de eerste dagen van Sep[tember] plaats hebben. De wijnstok staat overheerlijk nauwernood merkt men het oïdium op.

— Het *Yearbook of facts* meldt, dat eene met turfgas te Dublijn uitnemend is geslaagd zijn daarmede 268 gasvlammen voorzien, die zacht licht geven; de bezuiniging was er in [verge]lijking met steenkolengas 75 pCt. De turf Ierland goedkoop.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 3 *Aug.*. 1.03. El; + AP. 7.98. *Gew.*

De Rijnhoogte den 3 Aug. te Keulen 7 v[oet] duim Rijnlands.

Zitting van den Stedelijken R[aad] van Amersfoort, van 31 Julij 18[58].

Voorz. Mr. *A. G. Wijers*.

Tegenwoordig zijn 11 leden; afwezig de h[eeren] *v. Hardenbroek*, *Herschel*, *de Jong* en *v. Bockom*.

De notulen der vorige verg. worden goedgekeurd. De geloofsbrief van het nieuw benoemd raadslid *L. E. Lagerweij*, en de daarbij overgelegde stukken worden ten fine van onderzoek in handen gesteld van eene kommissie, bestaande uit de heeren [Schi]*renberg*, *v. Beek* en *Diemont*, op wier advies, bij monde van eerstgen., tot toelating van dien is besloten.

Aan de orde van behandeling is het rapport door Burg. en Weth. aangaande de gasverlichting uitgebragt. Overeenkomstig het daarbij gedaan voorstel wordt na eenige gedachtenwisseling met 10 tegen 1 (den heer *Scheltus*) het beginsel aangenomen om de door den heer *Peletier* aangevraagde koncessie „voorloopig" te verleenen, en wel op de vroeger reeds door den raad voorgestelde voorwaarden, met dien verstande dat de verlichting door middel van brandend gas uit steenkolen, gedurende 25 jaren, zal geschieden voor eene som van *f* 4500 in 't jaar, berekend op 1400 uren brandens, met 205 lantaarns voor de binnen- en 30 voor de buitenwijken, allen brandende met eene vlam, hoog 6 en breed 5 ned. dm.; zullende echter de definitive koncessie afhankelijk blijven van het kontrakt met den aannemer aan te gaan na verloop van 6 weken, hem op zijn verzoek beschikbaar gesteld tot regeling der zaak, — en zal voor 't geval dit kontrakt niet mogt tot stand komen, overgegaan worden tot eene herbesteding op de konditiën zoo als ze, door B. en W. gewijzigd, tevens hun rapport zijn overgelegd.

Verzoek van de gekommitteerden der kommuniteit Amersfoort van het waterschap de Slaperdijk, om de voldoening der som van ongeveer *f* 4000, welke de stad moet dragen in de buitengewone kosten der verhooging en verzwaring van den Grebbedijk, zóó te regelen dat op aanst. 15 Aug. *f* 2000, 1 Okt. *f* 1000 en 30 Nov. *f* 1000 betaald worden. De Voorzitter geeft lezing van eenige te dier zake ontworpen raadsbesluiten, welke achtereenvolgens met algemeene stemmen tegen die van den heer *Scheeren*-... worden goedgekeurd, strekkende het 1ste om B. en W. te magtigen eene geldleening van *f* 3000 tegen eene rente van hoogstens 5% aan te gaan, van welker aflossing en rentenbetaling men zich voorstelt uit de gewone plaatsel. inkomsten over 1859 te bestrijden; het 2de om met dit laatste bedrag de begrooting van 1858 te verhoogen; het 3de om eene inschrijving op het grootboek N. W. S. $2\frac{1}{2}$ % van *f* 2000 te verkoopen.

Ontworpen besluiten tot afschrijving op het kohier van den hoofdelijken omslag, over 1856 *f* 25, $87\frac{1}{2}$ en over 1857 *f* 476, $86\frac{1}{2}$ wegens vertrek en overlijden, benevens op het kohier der hondenbelasting over 1857 *f* 3.—, zijnde de aanslagen van ...ering en *H. v. d. Water*. — Goedgekeurd.

Op het verzoek van de stadsgeneesheeren — strekkende dat de raad, door hun weder het onderzoek der rekeningen der apothekers op te dragen, of hen als deskundigen daartoe te benoemen, moge ... tot het te niet doen van veler gissingen, ... adressanten in dit opzigt 's raads vertrouwen ... meer hadden — wordt met alg. st. na eenige woordenwisseling besloten, hunne instruktie aan te vullen met een artikel, bepalende dat de stadsgeneesheeren binnen 14 dagen na ontvangst uit handen van B. en W., de rekeningen ten lasten der gemeente van de Apothekers behoorlijk zullen onderzoeken en, na akkoordbevinding, „voor gezien en goedgekeurd" onderteekenen.

Verslag van de raadafdeelingen betreffende het ontwerp tot wegruiming der verzanding aan den mond van de rivier de Eem. De voorzitter herinnert dat de afdeelingen een stemming van oordeel zijn om die rivier niet langer als eene gemeente-last te beschouwen, en geeft verder te kennen dezer dage over dit onderwerp gesproken te hebben met den heer kommissaris des konings, die ook meenende dat het onderhoud van de rivier te drukkend was op de schouderen der gemeente, toezeide de pogingen van het gemeentebestuur tot opheffing van dien last casu quo te zullen ondersteunen.

De heer *v. Bel* vindt het regt en billijk dat de Eem, eene vlot- en bevaarbare rivier, voor een zeer klein gedeelte onder de gemeente Amersfoort gelegen, als eene rijks-zaak worde beschouwd.

Op voorstel van den Voorz. wordt met alg. st. besloten om het beheer over de geheele rivier de Eem, met al de daaraan verbonden uitgaven en ontvangsten af te dragen aan het rijk. De Voorz. onderwerpt alsnu aan de beslissing van de vergadering de vraag of de raad aan eene kommissie uit zijn midden of aan B. en W. de verdere uitvoering van het noodige zal opdragen. De heer *v. Bel* wenscht dat B. en W. zich daarmede belasten en tevens op de ongeregeldheid der zaak de aandacht van de hooge regering vestigen, waartoe wordt besloten.

De heer *W. C. v. Leersum* wordt benoemd als geneeskundig en de heer *P. Hondius* als scheikundig lid der gezondheids-komm., in plaats van de heeren *de Rooy* en *Kok*, die bedankt hebben.

Ingekomen zijn: Gemeente-rekening en verantwoording over 1857. De inkomsten bedragen *f* 81766,96 en de uitgaven *f* $77709,39\frac{1}{2}$, zoodat er een batig saldo is van *f* $4057,56\frac{1}{2}$. — Te onderzoeken in de afdeelingen.

Proc.-verb. van kasopneming bij den ontvanger 2. kw., aanwijzende eene som van *f* $2831,49\frac{1}{2}$ in kas. — Ter sekretarie.

Staat van de opbrengst der plaatsel. belastingen, 2. kw., bedragende *f* 11553,78, alzoo *f* 788,07 meer dan in 1857. — Als voren.

Staten van oninbare posten, ter zake van den hoofdel. omslag en de belasting op de honden over 1856. — Te onderzoeken in de afdeelingen.

Gewijzigd tarief voor de heffing eener belasting op het gebruik van de Waag. — Ter sekretarie en behandeling in eene volgende vergadering.

Advies van B. en W. op het verzoek van *P. v. d. Veer* tot oprigting van een algemeen militairen- of passantenhuis ten zijnen huize. B. en W. rapporteren dat de tegenwoordige woning van den rekwestrant wel genoegzame ruimte zou aanbieden, maar hij, als huurder, slechts tijdelijk zich verbinden kan, waarom zij adviseren tot afwijzing van het verzoek. — Als voren.

Missive van het gemeentebestuur van Amsterdam, nopens het reglement en tarief voor het beurtveer. — Als voren.

Goedkeuring van Gedep. Staten op eene af- en overschrijving op de begrooting over 1858. — Voor informatie.

Verslag van de kommissie (art. 166 gem.-wet), volgens hetwelk aan de verordeningen, met name het policie-reglement en het reglement op de publieke vrouwen, voortdurende kracht is toe te kennen. — Voor informatie.

Gewijzigd huishoudelijk reglement der plaatselijke schoolkommissie. — Ter sekretarie.

Voorstel van den heer *v. Lockhorst*: „dat de raad besluite tot het zoo spoedig mogelijk opmaken van eene verordening op de keuring van het vleesch, en van eene aan de eischen van dezen tijd beantwoordende instruktie voor den keurmeester." De Voorz. maakt de opmerking dat B. en W, die kortelings een keurmeester hebben benoemd en door welk koll. de instuktie behoort te worden vastgesteld, zich met het ontwerpen daarvan bereids onledig houden, en stelt voor om de komm. voor het ontwerpen van strafbedreigende verordeningen uit te noodigen eene ontwerp-verordening in gereedheid te brengen. — Daartoe is besloten.

TURIJN, 1 Augustus.

Graaf *Cavour* is gisteren alhier terug gekomen, en heeft onmiddelijk een bezoek bij den koning afgelegd, en daarna een minister-raad belegd, welken hij gepresideerd heeft. Het heeft opzien gebaard, dat graaf *Cavour*, op zijne reize door Lugano, den aanvoerder der linkerzijde in de Kamer der afgevaardigden, den heer *Brofferio*, heeft bezocht en het middagmaal heeft gebruikt met de heeren *Torelli* en *Farini*. Na den maaltijd, hebben de bewoners onder fakkellicht graaf *Cavour* eene serenade gebragt.

WEENEN, 1 Augustus.

Tusschen den Pruissischen gezant, graaf *Flemming*, en den ministerieel-raad *v. Hock*, daartoe door den minister van finantiën benoemd, is een ontwerp van verdrag over de tollen op de Elve tot stand gekomen.

BERLIJN, 2 Augustus.

De koningin *Victoria* zal van Cherburg naar Osborne terugkeeren en van daar de reis over Rotterdam en Dusseldorp naar Berlijn ondernemen. Alhier zal de koningin door den prins van Pruissen worden ontvangen, die haar naar het slot Babelsberg zal geleiden, alwaar hare dochter, prinses *Frederik Wilhelm*, haar verblijf heeft.

LONDEN, 3 Augustus.

De schikkingen tot daarstelling van de telegraaflijn langs de Roode Zee in de rigting van Indië zijn eindelijk getroffen. Door de maatschappij voor die onderneming is een prospektus uitgegeven, waarbij bekend gemaakt wordt dat de Engelsche regering een waarborg van $4\frac{1}{2}$ pCt., gedurende vijftig jaren, verleend heeft. Dat gedeelte der lijn, hetwelk Alexandria met Aden verbinden moet, zal het eerst gelegd worden. Het te storten kapitaal is £ 800,000, waarvoor obligatiën van £ 20 ieder uitgegeven zullen worden.

Vroeger hield het Parlement verscheidene malen zijne zittingen te Leicester; onder anderen was dit in 1450 het geval, en altoos geschiedde het „wegens de ongezonde lucht te Westminster."

Sir *Henry Bulwer* heeft, met zijne geloofsbrieven, den Sultan ook de terugroepingsbrieven van zijn voorganger overhandigd.

Er zijn berigten van de W. Ind. eilanden en uit Zuid Amerika. Op al de W. I. eilanden was het weder gunstig voor den oogst geweest; op de meeste was echter gebrek aan arbeiders. De gezondheidstoestand was goed. Op Jamaïca hield men zich uitsluitend bezig met de kwestie der immigratie. De goeverneur had een bedrag van £ 20.000, het restant van eene leening van £ 100.000, voor den invoer van Chinesche arbeiders aangewezen. Een aantal Afrikanen, welke de Fransche regering op Martinique had ingevoerd, was naar de naburige eilanden Dominica en St. Lucia ontvlugt. De autoriteiten van Martinique, welke hunne uitlevering verlangden, kregen een weigerend antwoord.

Van de kusten van Cuba zijn thans alle Engelsche oorlogschepen verwijderd, met uitzondering van de Devastation, welke, met den kommodore *Kellet* aan boord, in de wateren van Havana kruist. Te Havana heerschte de gele koorts.

Peru bevindt zich in een tamelijk rustigen toestand, hoewel men een nieuwen opstand te gemoet zag, ter gelegenheid van de verkiezingen in Augustus. Onder de kandidaten voor het presidentschap, schijnt de heer *Elias*, een rijk grondbezitter, de meeste kans te hebben, om gekozen te worden. Het kon echter wel zijn, dat de generaal *Castilla*, de tegenwoordige president, door zijn leger geholpen, ten spijt van de bevolking, de teugels van het bewind in handen hield.

LONDEN, 3 Augustus.

Volgens berigten uit Nieuw-York van den 21 Julij, schijnt de zaak met de Mormonen nog niet vereffend. Zij hebben zich te Provo vereenigd, om zich te verdedigen, terwijl de troepen van de Vereenigde Staten de stad van het Zoutmeer bezetten.

De Engelsche gezant in Mexiko handelt in overeenstemming met den N. Amerikaanschen en dreigt de hoofdstad te verlaten. De troepen van *Zuloaga* hebben het beleg van Vera-Cruz moeten opbreken, zoodat de konstitutionelen aldaar de magt behouden.

— 3 *Aug.* Gec. 96; Mex. 3 pCt. $20\frac{3}{8}$; Peru $4\frac{1}{2}$ pCt. 90, 3 pCt. $70\frac{3}{4}$; Venez. 5 pCt. $40\frac{3}{4}$; Port. 3 pCt. 46; Sp. 3 pCt. 44; $1\frac{1}{2}$ pCt. $27\frac{5}{8}$; Rusl. $4\frac{1}{2}$ pCt. $100\frac{1}{4}$; 5 pCt. $113\frac{1}{2}$; Holl. $2\frac{1}{2}$ pCt. $66\frac{1}{2}$; 4 pCt. 102; Sard. $90\frac{7}{8}$.

PARIJS, 2 Augustus.

Daar alles zich hier naar Cherburg begeeft is het nieuws hoogst schaars, ja, men kan gerust zeggen: er is geen nieuws. Het weinige wat men nog hoort heeft alleen betrekking op de reis des Keizers of van anderen naar Cherburg. Zoo zal, vóór HH. MM. zich op weg begeven, door kardinaal *Morlot* in de Tuileriën eene plegtige mis gelezen worden, en hebben zij een prachtig geschenk gezonden aan de kapel van Onze Lieve Vrouwe van Auray, waar zij den 15. de godsdienstoefening moeten bijwonen.

Ook de leden van het Kongres maken zich tot het vertrek gereed.

Uit Konstantinopel wordt omtrent de handelingen van het Parijsch kongres geschreven, dat beslist is: 1°. dat de Vorstendommen voortaan zullen heeten vereenigde provinciën van Wallachije en Moldavië; 2°. dat de beide Vorstendommen elk hunne vlag zullen behouden, doch bij eene algemeene wapenschouwing één enkele vlag kunnen hebben; 3°. dat elk hunner zijn bijzonderen divan hebben en er bovendien in het leven geroepen worden zal een hoofdkomitee, bestaande uit 16 leden, acht uit elk Vorstendom, zitting hebbende te Fokschani. Die 16 leden zullen voor de helft door de hospodars gekozen worden, voor de andere helft door hunne kollega's, op wier keus de bekrachtiging der hospodars vereischt wordt.

Bij gebreke van verder nieuws zal de mededeeling van een historiesch dokument uit den tijd van het eerste Keizerrijk niet ongevallig zijn. De strenge censuur op de pers onder *Napoleon I* gaf aanleiding tot het verspreiden van valsche geruchten. Ten einde deze onschadelijk te maken kwam men op den inval, aan de prefekts vertrouwelijke cirkulaires te zenden, waarin die geruchten besproken en weêrsproken werden. Het eerste dier stukken, van den minister *de Montalivet* d. d. 25 Okt. 1810, dezer dage toevallig een korrespondent van een der dagbladen in handen gekomen, behelst o. a. het volgende, nadat in den aanhef de minister het doel dezer cirkulaires te kennen gegeven en voorgeschreven heeft, dat men ze niet moet laten lezen, maar als het te pas komt van den inhoud gebruik maken:

„De verheffing van den prins van Ponte Corvo tot den Zweedschen troon, het gevolg van den toestand des lands, heeft doen zeggen dat de prins van Neufchâtel koning van Pruissen worden en de tegenwoordige koning zich aan het bestuur onttrekken zou. Dit gerucht is valsch en ten eenemale ongegrond.

„Met even weinig grond heeft men gezegd, dat wij oorlog krijgen met Rusland, waarmede wij in de beste verstandhouding verkeeren. Die mogendheid wordt geheel bezig gehouden door hare operatiën tegen Turkije, en de voordeelen welke de vereeniging van Moldavië, van Wallachije en van Finland aan het Russiesche rijk verschaft, worden er algemeen beschouwd als het gelukkig gevolg van het verbondsstelsel met Frankrijk. De geheele krijgsmagt van Rusland is aan gene zijde van den Donau bijeengetrokken.

„Ook heeft men gezegd, dat eene Duitsche prinses den prins der Asturiën zou huwen, die ... op den Spaanschen troon geplaatst zou .... Dit berigt getuigt van grove onkunde. De zaken van Spanje zijn voor altijd beslist. Dat land moet door familiebetrekkingen aan Frankrijk verbonden blijven. Bovendien, alle operatiën vorderen goed.

Het leger is goed geapproviandeerd; het aantal zieken is zelfs geringer dan de warmte deed verwachten. De Spaansche opstandelingen hebben wel hulp gevonden in de Engelschen en in de Amerikaansche piasters, maar zij zijn toch geheel krachteloos, en hebben slechts eenige hier en daar verspreide benden, die, door het bergachtige des lands, wel voor enkele personen en de koeriers gevaarlijk zijn, maar nergens aan een troep van 200 man zouden kunnen weêrstand bieden.

. . . .

„De nieuwe regten op de koloniale waren zijn niet, gelijk men zegt, het gevolg der behoefte van de schatkist, maar van het stelsel tegen Engeland aangenomen en ten doel hebbende, zijn handel te belemmeren; en waarvan de gevolgen dan ook zigtbaar zijn in de vele bankroeten te Londen, en het steeds toenemend diskrediet der bankbilletten.

. . . .

„De keizer en de keizerin zijn te Fontainebleau. H. M. de keizerin verkeert in gezegende omstandigheden; daar echter het gebruik wil, dat geene gebeden gedaan worden, voor de helft van den tijd der zwangerschap voorbij is, moet de officieele tijding nog eene maand uitblijven."

PARIJS, 3 Augustus.

De Keizer en de Keizerin zijn heden morgen 9 ure van hier naar Cherburg vertrokken.

De *Moniteur* meldt, dat prins *Jérôme* het slot van Meudon heeft verlaten, om zich naar Havre te begeven.

De stemming der Beurs is heden gedrukt; er worden weinig zaken gedaan.

— 3 *Aug.* Rente kont. $4\frac{1}{2}$ pCt. 96,30; op Julij 3 pCt. 68,40; Fr.-Oost. Spw. 628; Sp. $1\frac{1}{2}$ pCt. $27\frac{1}{2}$; 3 pCt. $37\frac{7}{8}$.

BRUSSEL, 3 Augustus.

Heden morgen 4 ure is in de Beurs van Antwerpen een brand uitgebroken, die het gebouw geheel in de asch heeft gelegd. Het Beursgebouw bevatte de kamer van koophandel, de regtbank en de griffie, de kamer der wissel-agenten en het telegraaf-bureau. Niets is kunnen gered worden.

De brand schijnt op den zolder te zijn ontstaan, dewijl van daar eerst de vlammen zijn ontdekt. Binnen een half uur had zich de brand zoodanig door het geheele gebouw verspreid, dat de blussching ondoenlijk werd. De burgerlijke en militaire autoriteiten, de troepen, de spuiten waren allen tegenwoordig, maar onmagtig het schoone gebouw te redden.

De prins van Pruissen houdt drukke kommunikatie met Berlijn, sinds hij te Ostende is. In een half uur tijds ontving hij dezer dage 34 telegrafiesche berigten.

ADVERTENTIEN.

*** Getrouwd:

Jonkhr. A. J. B. VAN SUCHTELEN V. D. HAAR,
1e. Luit. bij het reg. Grenadiers en Jagers,
met
C. H. M. DE JONCHEERE;
en
S. I. L. CREUTZ,
1e. Luit. bij het reg. Grenadiers en Jagers,
met
P. C. DE JONCHEERE.

Kasteel Harmelen 29 Julij 1858.

*** Voorspoedig bevallen van een' ZOON, J. H. VAN DEN HEUVEL—MEIJER.

Utrecht, 3 Augustus 1858.

*** Voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden bij het overlijden van mijnen geliefden Echtgenoot, betuig ik, ook namens mijne kinderen en behuwdkinderen, mijnen hartelijken dank.

Utrecht, 4 Aug. 1858.
Wed. C. M. MUYZERT.
P. C. MUYZERT,
DE HAART.

DENNENOORD

bij **DRIEBERGEN.**

GROOT VOCAAL CONCERT,

te geven door de

VEREENIGDE LEDEN VAN HET HOOGDUITSCHE ZANGERS GEZELSCHAP VAN AMSTERDAM,

onder Directie van

C. F. LÖHNER.

Op Zaturdag den 7. Augustus 1858.

Aanvang ten 7 ure.

Entrée voor een Heer en eene Dame *f* 1.—
„ voor iedere Dame meer 50 Cts.
„ voor één Heer *f* 0.75
„ voor een Kind - 0.25.

VENDUHUIS MARIAPLAATS.

*** Op Dingsdag 10 Augustus 1858 en volgende dagen, des voormiddags ten 10 ure, zal in genoemd Lokaal de gewone **driemaandelijksche Verkooping** worden gehouden, van velerhande MEUBELEN en andere ROERENDE GOEDEREN, breeder bij Aanplakbilletten vermeld. — Te zien Maandag 9 Augustus van 10—4 ure.

De hierbij te voegen Goederen, worden dagelijks tot Donderdag 5 Augustus in het Venduhuis aangenomen.

*** In den aanvang van de maand October, op nader te bepalen dag, zal te Utrecht achter St. Pieter, worden geveild: De BUITENPLAATS *VELDHEIM*, alleraangenaamst gelegen te Zeist nabij het Dorp, aan den straatweg, bestaande in onlangs nieuw gebouwd Heerenhuis met Stal, Tuinmanswoning, Bloemenkassen en sierlijk aangelegden en beplanten Grond, aan weerszijde van den straatweg. Inmiddels *uit de hand te Koop* en te bevragen bij de Notarissen DE BALBIAN VAN DOORN te Utrecht en SCHADEE te Zeist.

TE KOOP:

*** Een paar brillante **Tuigen met gareelen,** zoo goed als nieuw, met Broeken, Leidsels enz., kompleet in orde. Te bevragen in persoon of met *franco* brieven onder lett. P. aan het bureau dezer Courant.

*** **Men verlangt te huren,** te Utrecht of in de nabijheid dier stad: Een HUIS met zes of acht Kamers, Tuin met vruchtboomen en Moesland. Adres onder letter P. aan het bureau dezer Courant.

*** Een **Smidsknecht** (VUURWERKER), tevens bekend met Rijtuigwerk, vast werk begeerende, tegen goed loon, vervoege zich franco bij W. VAN DE WEIJER, Papierhandelaar. Elizabethstraat.

*** **DE BEROEMDE TRANSPARENT ZEEP, uit de Fabrijk van Zeepen en Parfumeriën voor het Toilet,**

van

WILHELM RIEGER,

te Frankfort aan den Main,

is steeds bij de onderteekende in verschillende vormen en grootte te verkrijgen. Deze Zeep wordt algemeen voor de beste voor het Toilet gehouden, schuimt en wascht gemakkelijk, is daarbij uiterst zacht en geheel vrij van alle schadelijke of bijtende bestanddeelen, waardoor zij bijzonder voor eene zachte, fijne huid, gelijk bij dames en kinderen, aan te bevelen is. Ook bij het Scherengebruik, levert dezelve eenen dikken, aanhoudenden schuim, en maakt daardoor den baard zachter dan elke andere Zeep. L. FISCHER, Coiffeur de Dames et Porruquier, Oudkerkhof lett. F. No. 70.

NED. RHIJN SPOORWEG.

*** De Directie brengt ter kennis van het Publiek, dat ter gelegenheid van het 4e Nederlandsch Nationaal Zangersfeest te Arnhem op Zaturdag 7, Zondag 8 en Maandag 9 Augustus e. k., **bijzondere Retourbilletten** zullen worden afgegeven van alle Hoofd- en Tusschen Stations naar ARNHEM, voor de na te noemen Treinen, voor *heen en terug* tot den gewonen prijs voor heen, met 25 % daarboven, als naar gewoonte afgerond. Naar Arnhem zullen zij gangbaar zijn voor de Treinen vertrekkende 's morgens ten 6.50 en 10.15 uit Rotterdam, ten 7.35 en 10.35 uit Amsterdam en ten 7.50 en 10.30 uit Emmerik, terwijl de terugkeer daarop kan plaats hebben met iederen Trein van den dag der uitgifte of van den daarop onmiddelijk volgenden dag, in beide gevallen met uitzondering der Sneltreinen, en van die Stations, waar volgens de dienstregeling de Treinen niet stil houden.

GEWONE RETOURBILLETTEN voor Arnhem worden er op den betrokken Zondag **niet** uitgegeven.

Amsterdam 29 Julij 1858. DE DIRECTIE.

*** DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een krachtig geneesmiddel voor alle *ongesteldheid aan de ingewanden.* Dezelve worden door allen, die haren invloed hebben ondervonden, aangeprezen, en hare deugdzaamheid erkend. Zij werken zoo krachtig en bepaald op alle zieke deelen des ligchaams, dat geene ongesteldheid aan de maag of de ingewanden aan hare werking kan weêrstaan. Zij doordringen het geheele gestel en nemen alle kwaad weg, en het is eene erkende daadzaak dat deze pillen nooit in gebreken blijven de ziekten te doen verdwijnen, zelfs wanneer elk ander middel deszelfs uitwerking gemist heeft.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddepôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

*** De ondergeteekende, voornemens zijnde den 1. October 1858, eenen **Cursus** te op[…] tot het geven van Onderwijs in **de Blazoen**[…] **penkunde, het bereiden van Lakken, Vernissen, Olie**[…] **het Schilderen van Letters, Marmers, Gladhout** en verdere aan zijn vak verwante kundigheden[…] wetenschappen; noodigt jeugdige Schilders uit[…] vlug en duidelijk schrijven, en eenigzins bekend met handteekenen, welke van dit onderwijs ge[…] wenschen te maken, zich schriftelijk aan te me[…] vóór den 1. September aanstaande. Nadere in[…]ting wordt op aanvrage verstrekt.

L. VAN KASTEEL,
Huis- en Rijtuigschilder, Hardebolstraat H[…]

*** Door S. E. VAN NOOTEN te Schoonh[…] is heden uitgegeven en verzonden:

DE DERDE DRUK
van het beroemde Blijsp[…]
DE NEVEN
DOOR
P. T. HELVETIUS VAN DEN BE[…]
Prijs 75 Centen.

*** Bij R. J. SCHIERBEEK, te Gron[…] en zijne Correspondenten, is te bekomen:

Dr. **G. A. Stratingh** en **G. A.** [...]**nema,** DE DOLLARD, of BESCHRIJVING[…] EEMS, met 2 Kaarten, vroeger *f* 4.00, thans *f*[…]

Dr. **G. A. Stratingh,** ALOUDE ST[…] EN GESCHIEDENIS DES VADERLANDS, […] met 6 Platen en 3 Kaarten, (*f* 15.00) *f* 7.5[…]

Dr. **G. A. Stratingh** en Dr. **R. W**[…]**terhoff,** NATUURLIJKE GESCHIED[…] DER PROVINCIE GRONINGEN, (*f* 3.00) *f* 1.[…]

H. Dijkema, LANDHUISHOUDIN[…] BESCHAVING IN GRONINGEN, 2 Dln, (*f* […] *f* 2.00.

HET STADBOEK VAN GRONINGEN VAN[…] met AANTEEKENINGEN, door Mr. **H.** […] **Feith,** in half Linnen (*f* 5.00) *f* 1.80.

Prof. **G. Rotteck,** WERELDGES[…] DENIS VOOR ALLE STANDEN, door **D.** […] **Braams,** 4 Dln. met Tafels, (*f* 10.00)[…]

Mr. **H. O. Feith** en **J. S. G. Ko**[…] LEBWERDER LANDREGT VAN 1529 en[…] RECHT DES OLDENAMPTES van 1471 e[…] *f* 1.50.

VERZAMELING VAN REGTSGELEERD[…] VIEZEN 1e—4e deel, 1843-1852, (*f* 9.00)[…] 5e deel, 1857, (*f* 2.90) *f* 1.50.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zom*[…]

Aug.	Uren	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom bij 0	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vocht.	Gev. regen	Opm[…]
			N. Q						
3	9	zw.	0.5	758.63	74.7	+ 2.5	0.72	0	Ligt b[…]
	10	zo.	0 0	58.42	64.4	+ 1.8	0.86	0	Zw. b[…]
4	8	wzw.	0.5	60.02	67.6	+ 0.2	0.90	0	Bewolk[…]

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 3 Augustus 1858.

NEDERLAND.				
Werkel. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$64\frac{5}{8}$	$64\frac{11}{16}$
dito dito	3	„	$77\frac{1}{8}$	$77\frac{3}{16}$
dito dito	4	„	$98\frac{3}{4}$	$98\frac{13}{16}$
Handelmaatschappij .	$4\frac{1}{2}$	„	$136\frac{5}{8}$	137
Oost-Indische Leening	4	„	$98\frac{1}{4}$	
BELGIE.				
Certifik. Adm. B. bk.	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$52\frac{11}{16}$	
SPANJE.				
Obligatien	$1\frac{1}{2}$	pCt.	$27\frac{9}{16}$	$27\frac{11}{16}$
Oblig.	3	„	44	
Binnenl. Schuld . . .	3	„	$38\frac{1}{2}$	$38\frac{13}{16}$
Amortisable			$9\frac{5}{8}$	$9\frac{13}{16}$
Bewijzen Koepons . . .			$5\frac{1}{4}$	$5\frac{5}{16}$
PORTUGAL.				
Obligatiën	3	pCt.	$46\frac{7}{8}$	
dito 1856/57.	3	„	$45\frac{7}{8}$	46
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$106\frac{1}{4}$	
Obligat. 1828 & 1829	5	„	$108\frac{1}{8}$	
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	92	
Certifikaten 1840. . .	4	„	88	$88\frac{1}{8}$
Cert. bij *Stieglitz* .	4	„	$88\frac{1}{4}$	
dito 5e Serie	5	„	$98\frac{1}{2}$	
dito 1855 6e Serie. . .	5	„	$101\frac{15}{16}$	102
dito Adm. te Lond.	$4\frac{1}{2}$	„	$97\frac{1}{8}$	
Cert. van Assign.	6	„	$67\frac{3}{8}$	
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500			$154\frac{1}{4}$	
Obligatien.	4	pCt.	$81\frac{15}{16}$	82
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en Co.*	5	pCt.	77	
dito dito	4	„	$61\frac{3}{8}$	
Oblig. Metaliek . . .	5	„	$75\frac{3}{16}$	
Oblig. Rente Am. . .	5	„	87	
dito dito Nat. 1854.	5	„	$76\frac{3}{8}$	$76\frac{7}{16}$
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$38\frac{11}{16}$	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOO[N]

Bijvoegsel bij No. 18?
van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Provinciale Staten van Utrecht.

Zitting van Dingsdag 13 *Julij.*

Tegenwoordig zijn 37 leden; afwezig de HH. *Voet*, *de Heus*, *Ackersdijck* en *de Louter*.

Is ingekomen:

een adres van weigraaf en heemraden der Hooge en Lage Weide, verzoekende uitsluiting van de werking van het algemeen regl. op de waterschappen, — met voorstel van Gedep. Staten, om de beslissing deswege tot de aanstaande winterverg. te verdagen, — besloten de behandeling aan te houden tot die van No. 11 der punten van beschrijving;

een adres van watergraaf en heemraden over de rivier de Eem, houdende gelijk verzoek, — met gelijkluidend voorstel van Gedep. Staten, — alsvoren.

Wordt bij monde van den heer *Lagerwey* verslag uitgebragt door de komm. belast, met het onderzoek van de begrooting der kosten van het provinciaal bestuur, zooveel het rijksbestuur is, voor 1859, welke komm. adviseert tot aanneming dier begrooting, — ter griffie en de behandeling in de eerstvolgende verg.

Wordt bij monde van den heer *v. Tuyll* verslag uitgebragt door de komm. belast met het onderzoek der rekening en verantwoording van Gedep. Staten, wegens de prov. inkomsten en uitgaven over 1856, — welke komm. adviseert, die rekening goed te keuren, — ter griffie en de behandeling na het voorgaande punt.

Wordt bij monde van den heer *Bastert* verslag uitgebragt door de komm., belast met het onderzoek van de begrooting der enkel provinciale en huishoudel. inkomsten en uitgaven voor 1859, welke komm. o. a. voorstelt het door Gedep. Staten voorgedragen buitengewoon opcent op het personeel niet te heffen en, de uitgaven op drie posten verminderende, het eindcijfer der begrooting terug te brengen van *f* 78,170.30 tot *f* 74,346.35. Behoudens deze wijzigingen adviseert de komm. tot goedkeuring van de begrooting en van het bijbehoorend adres tot heffing van prov. opcenten, — ter griffie en de behandeling na de aan de orde gestelde punten.

Wordt bij monde van den heer *Wijers* rapport uitgebragt door de komm. in wier handen is gesteld het verslag der komm. van toezigt op de kweekschool voor aankomende onderwijzers te Amersfoort voor 1857, — het advies luidende, dat de verg. moge besluiten de subsidie aan die school over het volgend jaar op *f* 300 te te brengen, — alsvoren.

Wordt bij monde van den heer *v. Hoytema* verslag uitgebragt door de komm. in wier handen zijn gesteld de adressen van waterschapskollegiën tot uitsluiting van de werking van het algemeen regl. en waaromtrent Ged. Staten eene gunstige beslissing hebben voorgesteld. — Het advies der komm. strekt om zich met voorstel van Ged. Staten te vereenigen, — alsvoren.

Bij monde van den heer *Pabst* deelt alsnu de komm., benoemd tot onderzoek van het voorstel van Ged. Staten in zake de subsidie aan het krankzinnigengesticht, mede, dat zij tot een grondig onderzoek van het voorstel langeren tijd noodig heeft dan haar gedurende deze zomer-vergadering kan gegund worden, en zij mitsdien verzoekt dat den koning magtiging gevraagd worde, haar onderzoek na de sluiting der verg. voort te zetten, — alsvoren.

Wordt bij monde van den heer *H. Verloren* verslag uitgebragt door de komm., benoemd voor het adres van de polderbesturen van Lopik c. s., tot buiten werking stelling van art. 19 van het regl. op de wegen, — de komm. adviserende 1. tot afwijzende beschikking, en 2. tot kennisgeving hiervan aan adressanten met opmerking, dat voor de onderhoudpligtigen de gelegenheid openstaat om zich te ontslaan van dat onderhoud, — alsvoren.

Aan de orde is alsnu het voorstel van Gedep. Staten tot verdaging der beslissing omtrent de verzoeken van sommige waterschapskollegiën tot uitsluiting van de werking van het algemeen regl. — Zonder diskussie wordt konform besloten.

Aan de orde van beraadslaging is het adres van eenige leden van het landhuishoudkundig kongres.

De *Voorz.* meent dat het nuttige der zaak, in dat adres ontwikkeld, wel door niemand zal worden betwijfeld, doch dat het uitvoerbare van lokale omstandigheden zal afhangen. Alleen eene aanbeveling te doen in den geest van het adres, gelooft Spr. niet, dat aan het doel zal beantwoorden, en hij stelt daarom voor, het adres te stellen in handen van Gedep. Staten, ten einde dan na onderzoek, ook door deskundigen, daaraan zoodanig gevolg te geven als hun zal voorkomen te beantwoorden aan hetgeen de stellers van het adres verlangen.

De heer *v. d. Poll* vindt de zaak van zooveel belang, dat hij haar een zeer naauwkeurig onderzoek waardig acht. Spr. kan zich daarom wel vereenigen met het voorstel des Voorzitters, doch geeft in bedenking of het niet nuttig zou kunnen zijn, het advies in te winnen van het prov. genootschap van landbouw, te meer daar dat tot vele praktische landbouwers in betrekking staat.

De *Voorz.* zegt, dat, zoo zijn voorstel wordt aangenomen, Gedep. Staten waarschijnlijk niet zullen in gebreke blijven dat genootschap te raadplegen.

De heer *Pabst* heeft met veel belangstelling van de zaak kennis genomen, te meer, daar zij, voor zoover zijne kennis van de waterschappen in de prov. strekt, waarschijnlijk op velen van toepassing zal zijn. Voor men tot de toepassing overgaat zullen waterpassingen, kaarten en bestekken noodzakelijk zijn; om die te verkrijgen zijn gelden noodig; zijn deze ter beschikking van Gedep. Staten, dan acht Spr. het voorstel hoogst nuttig; zijn zij echter niet aanwezig, dan zou hij vragen, of er ook zwarigheid bestaat om Gedep. Staten te magtigen om voor die zaak over eenige gelden te beschikken.

De *Voorz.* merkt aan dat natuurlijk een grondig technisch onderzoek in aanmerking zal komen; in hoeverre de begrooting gelegenheid zal aanbieden om die kosten te bestrijden, durft Spr niet bepalen, maar in allen gevalle meent hij, dat de zaak in dit opzigt nog niet zoo dringenden haast heeft, dat men dadelijk een besluit zou moeten nemen. Zoo Gedep. Staten op dat bezwaar stuiten, kunnen zij daarvan kennis geven, zoodat er dan in voorzien kan worden.

De heer *Pabst* kan zich hiermede vereenigen, doch wijst er alleen nog op, dat de inlichtingen zooveel mogelijk van technischen aard behooren te zijn, wijl de uitvoering staat of valt, met de juiste beoordeeling der technische bezwaren.

Het voorstel des Voorziters wordt hierop zonder omvraag aangenomen en de verg. verdaagd tot Dingsdag a. s., des voormiddags ten 11 ure.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Zitting van Donderdag 29 *Julij.*

Voorzitter mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 20 leden; afwezig de HH. *de Graaf*, *v. Boetzelaer*, *Bake*, *v Stirum* en *Jongeneel.*

Is ingekomen:

een besluit van Gedep. Staten, houdende goedkeuring van het besluit tot onderhandschen aankoop van een huis van *C. v. Kasteel*, — voor informatie;

eene missive van Gedep. Staten, houdende goedkeuring der rekening van de dienstdoende schutterij, — alsvoren.

de begrooting van het burgerlijk armbestuur over 1859, — ter sekretarie, om later in handen te worden gesteld der komm. voor de sted. begroot. voor 1859;

de begrooting der gezondheidskomm., voor 1859; — alsvoren;

eene mededeeling van Burg. en Weth., dat het rijk de registratie-gelden voor de overschrijving der schoolgebouwen tusschen de Lange Nieuwstraat en het Paardeveld, waaromtrent verschil heeft bestaan, heeft gerestitueerd, — voor kennisgeving;

eene aanbeveling van de aalmoezenierskamer voor de vervulling der betrekking van stads heelmeester, op welke aanbeveling voorkomen de HH.: *J. R. Seilberger* en *C. F. Moesman*, aangevuld door B. en W. met de HH.: *J. Hessing* en *J. C. Coté*, — wordt dadelijk tot de benoeming overgegaan en wordt, nadat bij eene eerste stemming geene volstrekte meerderheid is verkregen, verkozen de heer *C. F. Moesman.*

eene missive van den heer mr. *Laan*, houdende kennisgeving, dat hij de benoeming tot lid der plaats. schoolkomm. aanneemt, — voor informatie;

eene miss. van den heer *Bérail*, ten geleide van 5 exemplaren eener verhandeling, door hem gehouden op het 13. landhuishoudkundig kongres, — besloten een dier exemplaren ter sekretarie nêer te leggen, en de overigen in het archief te deponeren.

een rekwest van *F. Altena*, zich beklagende dat hij en zijne buren veel overlast hebben van het vee, dat in eenen stal achter zijne woning, verhuurd aan een slagter, geborgen wordt, — ter sekretarie.

Wordt ter tafel gebragt eene voordragt, betreffende een rekwest van *G. F. van Rooijen*, ter zake der plaatselijke direkte belasting, — ter sekretarie.

Aan de orde is de voordragt om zich te vereenigen met het besluit van den gemeenteraad van Rotterdam, tot opheffing van het beurtveer tusschen beide steden, — konform.

Is nog ingekomen:

de rekening van de inkomsten en uitgaven der gemeente over het jaar 1857, — ter sekretarie en gesteld in handen eener komm. bestaande uit de HH. *Schuurman*, *v. Veersen*, *Schuller*, *Bosch* en *Boer*;

eene voordragt ter voldoening, uit hoofdst. X der begrooting voor 1858, der verpleegkosten voor de bedelaarskoloniste *A. v. 't Klooster*

Wordt, konform de voordragt, tot afschrijving van ⅔ van den aanslag in de direkte belasting besloten, op een rekwest, van de wed. *Bopp*, tot geheele afschrijving.

Aan de orde is de verordening betreffende de zamenstelling en benoeming van het bestuur der vereenigde gods- en gasthuizen, waarover de algemeene beraadslagingen, in de vorige verg. geschorst, alsnu worden voortgezet.

De heer *v. Hengelaar* heeft in de vorige verg. zijne beschouwingen medegedeeld omtrent dit ontwerp en aangetoond, dat het niet in overeenstemming is met de gemeentewet en het koninklijk besl. van 1817, wijl wordt voorgedragen, vooreerst de benoeming te doen op eene voordragt van twee personen van het koll., aangevuld met twee personen door B. en W., en ten andere, daarbij niet is in acht genomen wat in het besl. van 1817 stond, dat nl. het koll. ook zou zijn zamengesteld uit raadsleden. Tegen die beschouwingen, zegt Spr., zijn bedenkingen in het midden gebragt, vooral op grond van art. 147 Gem.-wet, volgens hetwelk men meende, dat de raad de bevoegdheid heeft, om de wijze van benoeming te regelen gelijk wordt voorgesteld in het ontwerp. En zijn voorts eenige opmerkingen gemaakt met betrekking tot die beschouwingen, als: dat Spr. zou zijn in tweestrijd met zich zelven; dat het ontwerp niet zou zijn een achteruitgang maar vooruitgang, daar het eene periodieke aftreding voorstelt; en dat het wenschelijk was het aan te nemen, daar het opgemaakt was in overeenstemming met het koll. en een einde maakte aan de gevoeligheid en de geschillen met het koll. Naar aanleiding van die bedenkingen zal Spr. zijne beschouwingen nader toelichten. Het is, zegt hij, eene waarheid, dat aan elke wetsbepaling een vast beginsel moet ten grondslag liggen; de verschillende bepalingen eener wet zijn slechts het uitwerken, het in toepassing brengen van dat beginsel en de vaststelling er van is eene eerste taak en zeker niet de minst moeijelijke van den wetgever. Dat beginsel zal men moeten zoeken of in eene vroegere wet, of in de zeden en behoeften, het wenschelijke of nuttige. Het laatste kan tot vele en uiteenloopende beschouwingen aanleiding geven; is daarentegen het beginsel in eene vroegere wet aangenomen, dan is de wetgever zeer beperkt, en moet hij alleen dat beginsel uitwerken en toepassen. In het laatste geval gelooft Spr. dat men nu verkeert; het beginsel ligt met zoovele woorden in art. 147 Gemeente-wet; dit bepaalt dat de raad benoemt, voor zoover de benoeming niet aan anderen *behoort*, op de wijze bij plaatselijke verordeningen te bepalen. De *raad* benoemt dus, op de wijze bij plaatselijke verordening te bepalen, de leden van het koll., bij aldien die benoeming niet aan anderen *behoort*. Dit laatste behoort men dus in de eerste plaats te onderzoeken. Uit het rapport der komm. is de verg. geheel bekend met de geschiedenis der instelling, en men heeft daarin gezien, dat die is geboren uit negen instellingen, die bestonden en gegrondvest waren op fundatiebrieven. Men heeft gezien, dat de koning heeft goedgevonden eene nieuwe instelling te scheppen, onder den naam van vereenigde Gods- en gasthuizen, bij het besluit van 1857; daarbij is geregeld de werkkring en het doel dier instelling, en in art. 6 wordt gezegd, *dat het bestuur der stad Utrecht over het op te rigten algemeen gasthuis en hospitaal of ziekenhuis een koll. van regenten zal benoemen, zamengesteld uit een door dat bestuur te bepalen getal zoo van de tegenwoordige regenten der zeven gasthuizen en van Leeuwenburg en St. Katherijne gasthuis, als uit den raad der stad.* De raad, zegt Spr., zal zich herinneren, dat bij dit besluit was ingesteld, dat er zou bestaan een gasthuis en een ziekenhuis, dat de negen afzonderlijke vereenigingen allen te zamen zouden komen onder een koll., en art. 6 bepaalt, dat de raad een nieuw bestuur zal benoemen en hoe dat bestuur zal zijn zamengesteld: uit regenten en uit leden uit den raad. De eerste uitlegging, die Spr. hieraan zou willen geven, is, dat het doel van het art. geweest is, aan den raad het beheer over te laten en alleen als een overgangsmaatregel voorloopig daarbij te voegen eenige leden der vroegere, ontbondene instellingen. Gelijk het rapport zegt, had dit daarin zijn oorsprong, dat men zag, dat de besturen die er eenmaal aan waren, zich altijd boven het stedel. bestuur trachtten te verheffen. Men had gezien, dat in 1797, toen de besturen ontbonden werden, de oude besturen weigerden af te treden, men had gezien de moeijelijkheden die er aan verbonden waren als een geheel nieuw bestuur aankwam, dat niet bekend was met de administratie, en Spr. gelooft, dat alleen daaraan te danken is de bepaling dat ook leden der vroegere instellingen in het koll. zitting zouden hebben. Er is, zegt Spr., evenwel nog eene andere uitlegging, de bedoeling kan ook geweest zijn, dat men niet heeft willen hebben uitsluitend leden van den raad, maar ook anderen, en dat het welligt aan de redaktie te wijten is, dat dit alleen beperkt is tot de aftredende regenten; want vat men het letterlijk op, dan zouden die leden eenmaal moeten uitsterven en zouden er dan enkel leden uit den raad in zijn. Spr. wil evenwel de laatste uitlegging aannemen; in verband daarmede heeft hij dan ook voorgesteld, dat de nieuwe benoemingen deels uit den raad, en deels uit niet-leden van den raad zou geschieden, en nu vraagt hij, of hij in strijd is geweest met zich zelven, als hij uit hoofde van die uitlegging toegeeft, dat minstens de helft van het koll. uit de leden van den raad benoemd zal worden. Iets anders toch is het, dat men zich laat binden door eene vroegere wetsbepaling, dan dat men zich laat beperken in zijne keuze. Spr. heeft gezegd, dat de raad vrij moet zijn in zijne keuze, dat de personen die de raad wilde benoemen, niet afhankelijk moesten gesteld worden van eene voordragt van anderen, maar dat de raad uit eigen ondervinding moest kunnen benoemen. Dat Spr. echter de benoeming wil beperken tot een getal leden uit den raad en een ander getal vrij laten, is juist de magt van den raad in overeenstemming brengen met het besluit van 1817, hetwelk in art. 6 niet alleen bepaalt dat de raad benoemt, maar ook regelt de wijze waarop het koll. moet zijn zamengesteld, en wat, vraagt Spr., bepaalt nu art. 147 gem.-wet? Het zegt, dat de raad benoemt, op de wijze bij plaatselijke verordeningen te bepalen, enz.; dat is, dat hij moet vaststellen het getal leden, de wijze van aftreding, den tijd binnen welken de benoeming bij vakaturen moet plaats hebben, enz., doch moet *in casu*

daarbij in acht nemen hetgeen bij het organ. besluit van 1817 is voorgeschreven. Op de wijze bij plaatsel. verordening te bepalen is, naar Spr.'s wijze van zien, echter niet, gelijk men heeft voorgesteld, dat de raad bij plaatsel. verordening zou kunnen bepalen de benoeming aan anderen op te dragen; want het is geheel iets anders, de wijze van benoeming te regelen, dan het regt van benoeming vast te stellen. De benoeming zelve is door eenen hoogeren wetgever aan den raad opgedragen en moet hij die dus zelf doen, maar de wijze van benoemen kan hij bij plaatselijke verordening regelen. Daardoor mag echter geen inbreuk gemaakt worden op het regt van benoeming, en nu noemt Spr. het geen vrijwillige benoeming, als die bij voordragt geschiedt, want dan zal de raad, aan wiens benoeming de wet waarborg gehecht heeft, moeten kiezen uit twee leden. Spr. neemt aan, dat slechts beiden volmaakt zijn, dan zal men toch hebben eene keus uit twee leden, en zal hij, die de voordragt doet, eigenlijk de benoeming doen, en de raad die slechts bekrachtigen Men weet echter wat die voordragten zijn; het is niet altijd dat de twee voorgedragen personen even geschikt zijn; meerendeels is diegene wiens naam bovenaan staat, de bedoelde, en de tweede een zeer onverschillig persoon, en daarvan is het gevolg, dat de benoeming niet eens is eene keus, en dan wil Spr. vragen, of men kan zeggen, dat de raad benoemt? Men zegt, B. en W. zullen de voordragt aanvullen met nog twee personen en dat is een waarborg. Spr. heeft alle achting voor het dagelijksch bestuur, maar waar de wet de verrigtingen van den raad en die van B. en W. naauwkeurig heeft afgebakend, ziet Spr. niet in waarom op hen over te dragen bevoegdheden en verpligtingen, die de wet aan den raad oplegt; als men de wet opvolgt heeft men dergelijke waarborg niet noodig. Gevoelt de raad zich niet in staat zelf eene keuze te doen, dan moet hij zijne missie niet aannemen. Neemt men die afscheiding niet in acht, dan komt men tot gevolgtrekkingen, waaraan geen einde is, en die Spr. niet wenschelijk vindt. Sp. gelooft dus, dat de raad volgens art. 147 Gemeente-wet niet bevoegd is, eene andere verordening te maken, dan die berust op het beginsel in dat artikel, in verband met art. 6 van het organiek besluit van 1817 vastgesteld, en gelooft dus dat men behoort te bepalen dat ten minste de helft uit raadsleden bestaat en dat de benoeming geschiedt geheel vrij, zonder eenige voordragt; eene aanbeveling wil Spr. nog daarlaten, die kan nuttig zijn, en daartegen zou hij niets hebben. Als hij nu gezegd heeft, dat men met deze verordening achteruit is gegaan, dan heeft hij bedoeld dat men in dat hoofdbeginsel achteruit is gegaan; de toestand toch was dat men aan het beginsel vasthield van te benoemen voor de helft raadsleden en de helft niet-raadsleden; en dat de benoeming geschiedde vrij; alleen men had geene periodieke aftreding. In de nieuwe verordening heeft men nu wel de periodieke aftreding opgenomen, maar het beginsel van vrije keus heeft men laten varen, en nu vraagt Spr. of, als men een klein voordeel van periodieke aftreding erlangt, dat kan opwegen tegen het verlies van vrije keus en van het beginsel dat zes leden uit den raad benoemd worden, — of dat niet veeleer zal zijn vooruitgang voor het kollegie en achteruitgang voor den raad. Het kollegie toch zal het in zijne magt hebben om, als een lid niet met zijne zienswijze overeenstemt, hem bij de periodieke aftreding niet meer voor te dragen, en dan is de raad niet bij magte dat lid weer te doen zitting nemen. Spr. zou dus denken dat de raad op de voorgestelde wijze niet meer had de bevoegdheid en dien invloed op het kollegie, welke hij volgens het besl. van 1817 moet hebben. — Men heeft eindelijk gezegd dat deze verordening ook daarom wenschelijk is, omdat zij een einde zou maken aan de bestaande geschillen en de gevoeligheid bij het kollegie. Als Spr. over het wenschelijke spreekt, wil hij niet geacht worden dit van eenigen invloed op de zaak te beschouwen, omdat zoo als hij heeft aangetoond reeds bij de wet is uitgemaakt, wat wenschelijk is, en zoo hij daarover vroeger gesproken heeft was dit alleen om aan te toonen dat het beginsel gehuldigd in art. 147 Gem.-wet, en art. 6 van het organiek besluit in overeenstemming is met wat hij wenschelijk en nuttig acht. Wat er van die gevoeligheid zij, Spr. gelooft niet dat hij zich daardoor in het vaststellen eener verordening niet mag binden, de voorschriften der wet moet hij volgen, en schoon ook de toepassing dier bepalingen enkelen gevoelig moge aandoen, gelooft hij niet, dat men zich daardoor moet laten afschrikken, maar doen wat pligt en wet voorschrijven. Wat betreft het bestaan van verschil; Spr. weet wel dat dit vroeger ten gevolge van dwaalbegrippen en mindere bekendheid met den oorsprong en toestand der instelling heeft bestaan, maar meende, dat nadat regenten kennis hadden genomen van het rapport, dat geheel uit den weg geruimd zou zijn, en hij had niet verwacht van de zijde dezer verg., die dat rapport met bijna algemeene stemmen heeft aangenomen, desweg nog aanmerkingen te hooren, hij had dit te minder verwacht van leden van de komm. zelve die het rapport heeft opgemaakt. Hij gelooft dus, dat men bij de vaststelling der verordening alleen het oog te vestigen heeft op art. 147 in verband met het besluit van 1817 en men daarbij het beginsel op den voorgrond moet stellen dat de raad geheel vrij moet kiezen en wel, gedeeltelijk raadsleden en gedeeltelijk niet raadsleden, maar dat minstens de helft van het koll. uit raadsleden moet bestaan.

De *Voorz.* zegt dat de vorige Spr. ten eerste betwist, de bevoegdheid van den raad om de benoeming over te dragen; dit is, dunkt Spr., eene kwestie, welke het zaak is te bespreken. Spr. gelooft dat de raad die bevoegdheid heeft, hetgeen duidelijk blijken zal uit de vergelijking van artt. 145 en 147 gem.-wet. In art. 145 staat, dat de raad benoemt alle gemeenteambtenaren of bedienden wier benoeming niet bij de wet of bij plaatselijke verordeningen aan anderen is opgedragen. Nu blijkt uit de memorie van toel. en uit de diskussien bij de behandeling der wet, dat men het zelfs wenschelijk oordeelde dat de raad het zooveel mogelijk overliet aan anderen. Diezelfde uitdrukking nu heeft men in art. 147, waar staat dat de raad benoemt, voor zoover de benoeming niet aan anderen behoort, op de wijze bij plaatselijke verord. te bepalen, de leden der gods- en gasthuizen. Uit de vergelijking dier beide artikelen maakt Spr. dus op, dat de raad de bevoegdheid heeft om ook bij plaatsel. verord. over te dragen de benoeming. Spr. spreekt op het oogenblik niet over het wenschelijke; ook hij gelooft dat het wenschelijk is, dat een behoorlijk verband blijft bestaan tusschen het stedelijk bestuur en de Gods- en Gasthuizen; ook hij heeft wel eens gemeend te moeten ondervinden, dat welligt in lateren tijd dergelijke besturen te groote onafhankelijkheid trachten te verkrijgen, en daarom acht hij het wenschelijk, dat de invloed van het bestuur op dergelijke instellingen gevestigd worde. — De heer *v. Hengelaar* meent, dat men niet behoeft te letten op zekere gevoeligheid bij het kollegie; maar als men nu de bevoegdheid heeft de zaak te regelen gelijk men wil, en men kan haar dan regelen ten genoege van regenten zonder dat men er bezwaar in ziet, dan gelooft Spr. dat de raad zonder zwakheid te betoonen daarop attenderen mag.

De heer *Boer* acht het niet overbodig, na het gesprokene door den heer *v. Hengelaar*, aan den geheelen loop dezer zaak nog eens te herinneren. Men weet welke moeijelijkheden tusschen den raad en het bestuur der Godshuizen ten vorigen jare zijn opgekomen ten gevolge der benoeming door den raad van den heer *v. Rees*, en het niet toelaten van dezen, door regenten een tijdlang volgehouden. Dit heeft geleid tot een zeer grondig onderzoek, waarvoor men den heer *de Muralt* niet genoeg dankbaar kan zijn, en het uitvloeisel daarvan is geweest, dat de meerderheid van het kollegie van regenten, overtuigd geworden dat zij iets volhielden 't welk niet vol te houden was, tot het besluit is gekomen, den heer *v. Rees* toe te laten. Men heeft dit den raad te kennen gegeven bij missive van 17 Dec. 1857, maar daarbij tevens, dat het regenten aangenaam zou zijn, wanneer dergelijke onaangenaamheden voor het vervolg zouden kunnen worden voorkomen door eene gemeenschappelijke regeling van de wijze van benoeming van het bestuur voor de toekomst. De raad heeft dat verlangen op prijs gesteld en in de zitting van 19 November 1857 is het luide uitgesproken, dat men schikking wenschelijk rekende en is als het ware toen aan het dagelijksch bestuur te kennen gegeven, dat men hoopte, dat het in het voorstel van regenten zou treden. De heer *Pabst* heeft mede toen daarop aangedrongen en er bijgevoegd, dat eene periodieke aftreding der leden van het bestuur dan wenschelijk zou zijn. Het dagelijksch bestuur alzoo bekend geworden met de denkwijze van den raad, heeft daarop bij missive van 24 December 1857 aan het kollegie te kennen gegeven, dat het met hetzelve in overleg wenschte te treden, en heeft de heeren *Boer* en *de Muralt* gedelegeerd, om met twee leden van het koll. in overleg te treden, dat daartoe de heeren *Donders* en *Walland* afvaardigde. Die vier heeren zijn eenige malen bijeen geweest, hebben onderhandeld en zijn, ook met een oog op wat was voorgevallen, overeengekomen eenige hoofddenkbeelden voor de zamenstelling van het bestuur in den vorm eener verordening zamen te vatten, die daarop de goedkeuring van het koll. van B. en W. wegdroeg. Dat stuk nu is in behandeling. Spr. wil, na hetgeen hij in de vorige verg. daarover gezegd heeft, hier niet verder als bepaald verdediger daarvan optreden. Begrijpt de raad dat de voorgedragene bepalingen onaannemelijk zijn, dan gelooft Spr. dat men wel zal doen die niet aan te nemen. Maar hij meent te mogen vragen waartoe nu het voorstel van den heer *v. Hengelaar* zal leiden? Dat lid heeft de geheele zaak opgevat, alsof het gold eene verordening, die uitging van het dagel. bestuur, en door den raad moest worden vastgesteld; die verordening draagt zijne goedkeuring op sommige punten niet weg en hij heeft een amendement voorgesteld, dat het wezen der zaak geheel verandert. Daarover kunnen nu zeer uitgebreide diskussiën gevoerd worden, en met het oog daarop vraagt Spr. nogmaals waartoe die zullen leiden? Wordt het amend. aangenomen en komt de verordening op deze wijze tot stand aan de zijde van den raad, zoo schijnt hem de zaak daarmede nog niet afgedaan. Het zal dan nog de vraag zijn, of het kollegie daarmede zal kunnen instemmen, daar men hetzelve iets geheel anders zoude opdringen, dan waartoe het bij minnelijk overleg aanvankelijk zijne toestemming had gegeven. Spr. ziet dus geen nut in uitvoerige diskussiën, maar zou veeleer wenschen dat de raad eenvoudig verklaarde, dat de voorstellen onaannemelijk zijn, en verzocht, dat nadere onderhandelingen mogten worden aangeknoopt. — Overigens blijft Spr. bij zijne meening, in de vorige verg. geuit, dat de interpretatie door den heer *v. H*[…] *laar* aan art. 147 Gem. w. gegeven, niet juist […] en vereenigt hij zich in deze geheel met de zi[…] wijze van den Voorz. Het bewijs, dat deze de w[…] is, ligt voor de hand; want ware de uitlegging […] den heer *v. Hengelaar* juist, hoe heeft hij zelf […] heden deel kunnen nemen aan de benoeming […] een stads heelmeester, uit eene voordragt van […] armbestuur, aangevuld door B. en Weth, alles kr[…] tens eene verord. door dezen raad vastgesteld, m[…] volgens hem, geheel in strijd met art. 147 der G[…] w. — Verder heeft de heer *v. H.* aangevoerd, […] de raad, niet vrij zijnde in zijne keuze, zich van a[…] invloed op het bestuur zou kunnen beroofd z[…] daar het koll. elk hem ongevallig persoon uit […] midden zou kunnen dringen; eindelijk ook, […] keuze uit eene voordragt eigenlijk niets beteek[…] daar men eindigt met steeds den bovenaan gest[…] te kiezen. De voordragt, merkt Spr. aan, is ech[…] niet alleen van regenten, maar ook van het da[…] best.; en dat zou — men moge het nu niet al[…] zeer vertrouwen in sommige opzigten — toch da[…] waarschijnlijk meer handelen in den geest van […] raad dan van het koll. Het laatste bezwaar […] Spr. niet juist bij een ligchaam 't welk uit zelfs[…] dige mannen bestaat; straks is dan ook ten o[…] vloede nog het tegenovergestelde gebleken, door […] benoeming van iemand, wiens naam de 2e op […] voordragt was.

De heer *Pabst* deelt het gevoelen van den […] *Boer*; hij gelooft dat groote veranderingen in […] verordening moeten gebragt worden, dat het w[…] schelijk ware, dat de raad het gevoelen uitsp[…] de verordening weder te stellen in handen van […] en W., opdat dezen eene nieuwe voordragt d[…] Of die voordragt nu zal geschieden nadat met re[…] ten gesproken is, is Spr. onverschillig, hij bew[…] dat de regenten geen regt hebben om te verlan[…] dat zij als het ware den raad zullen voorschrij[…] welke verordening hij maken zal. De voorgest[…] verordening is voor Spr. niet aannemelijk; hij […] met genoegen gezien, dat er periodieke aftreding […] wordt voorgeschreven, maar wat, vraagt Spr., […] teekent eene periodieke aftreding om de 12 j[…] waartoe dient zij? Om bekwame en nuttige man[…] te verwijderen? Neen, zij dient om personen, […] bij de aanbeveling den schijn hadden van zeer […] schikt te zijn, en later van het tegenovergest[…] blijken geven, te verwijderen. Maar dan is 12 ja[…] volgens Spr., bijna een menschenleeftijd, ten mi[…] een menschenleeftijd waarin men in staat is […] kracht werkzaam te zijn. — Veel te lang. — […] verordening is bovendien niet aannemelijk, om […] de geheele benoeming in handen van anderen w[…] overgebragt. Het is toch, gaat Spr. voort, […] zonder reden, dat de raad uit bijna al zijne ve[…] deningen het woord voordragt geligt heeft en […] vangen door aanbeveling, wat men ook hier ge[…] had kunnen doen; want waar, vraagt Spr., is […] bleken, dat eene goede aanbeveling van B. en […] niet is gevolgd? Spr. wenscht de benoeming […] over te brengen in handen van anderen, in de ee[…] plaats omdat het aanzienlijke administratiën z[…] waarover die instellingen kunnen beschikken; men h[…] Spr. verhaald, dat het kapitaal der instellingen wel […] millioen is. Daarbij is de toestand van het g[…] huis slecht en moet verbeterd worden, terwijl […] voor de akademie noodzakelijk is, dat een ziekenh[…] worde opgerigt naar de eischen der wetenschap; […] geliefd hoogleeraar heeft immers uitgesproken: […] ziekenhuis is een model hoe het *niet* moet z[…] Die verbeteringen zal voor een gedeelte de stad mo[…] betalen, en Spr. gelooft, dat men Rotterdam […] aanwijzen als voorbeeld hoe dergelijke inrigtin[…] een vreeselijke kanker worden voor de stedel[…] finantiën. Gesteld nu men wil in dien toestand v[…] andering aanbrengen, dan is het toch voor den r[…] van het uiterste gewigt, dat leden van den […] daarbij zitting hebben, die de zienswijze van […] raad daar zullen overbrengen. — Hoe langer […] in dat koll. zit, schijnt zekere geest meerdere kra[…] te erlangen, om te behouden tot zelf het lidma[…] schap, en hoe gemakkelijk kan het dus niet z[…] dat juist die leden van het koll. zich tegen de […] zigten van den raad aankanten en dus niet die v[…] beteringen doen, die de raad wenscht. Nu gel[…] Spr. wel, dat men er door dwang zou kunnen ko[…] maar de ondervinding heeft geleerd, hoe moeij[…] het is als er leden van het koll. zijn, die niet […] denzelfden weg als de raad het goede willen tot st[…] brengen. Spr. wenscht daarom niet, eene verord[…] ning in het leven te roepen, waardoor het mog[…] wordt, dat de raad allen invloed op de instelling […] liest. Voor Spr. is art. 147 geen hinderpaal om […] voorgestelde regeling aan te nemen. Spr. wens[…] het oude beginsel, dat men door omwegen in d[…] verordening zoekt vast te houden, namelijk het […] noemen der kollegien door zich zelven, geheel […] verlaten, en eene nieuwe wijze van benoeming […] te stellen, ook voor deze vastgehouden administr[…] waaraan hij hoort, dat genoegens verbonden z[…] de genoegens namelijk van wel te doen. Hij s[…] voor, de regenten in de gelegenheid te stellen […] door aanbeveling den raad voor te lichten, maar […] wenscht, aan den raad de benoeming voor te beh[…] den, en opdat de verordening met overleg tot st[…] kome, ware het welligt verkieslijk de behande[…] der zaak te verdagen.

(*Vervolg hiern*[…]

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.